

Selmeczbányai Hetilap

TÁRSADALMI HETILAP.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 74./III. sz. a. hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is ezimzendő.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:

Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 „
Negyedévre 1 „

Egyes szám ára 10 kr.

Egyes számok kaphatók a kiadóhivatalban és Joerges Á. özv. és fia könyvkereskedésében.

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-szabásunk szerint számíttatnak és minden általunk közöl-hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

A városi hús fogyasztási pótadó.

A múlt hó 14-én tartott törv. hat. bizottsági közgyűlés elfogadta a városi tanács azon előterjesztését, hogy a városi hús fogyasztási pótadó bérlete, minden ajánlati tárgyalás vagy nyilvános árverés mellőzésével az eddigi bérlőnek adassék — ha jól tudjuk — 750 frt. évi bérért.

Kétségkívül, úgy miként a regal adó kezelésbe adásakor is, a közgyűlés az ügyről alapos és kellő tájékoztatást nem nyervén, elhírtelenkedve határozott, bizva a tanácsi előterjesztés alapos voltában. Azonban a tanácsi előterjesztés csak röviden azt mondta, hogy miután az eddigi bérlő az évi bérösszeget jóval felemelte, adassék a hús fogyasztási pótadó neki továbbra is bérbe, mert hiszen nagyobb bérösszeget úgyse kapnánk.

Már pedig a tanácsnak tudni kellett volna és ha másként nem, a bekívánt statisztikai adatokból, hogy igenis ezen adó bérbeadása után a város sokkal nagyobb jövedelmet nyerhetne, ha nyilvános árverésre bocsátotta volna.

A tanácsnak tehát egyenesen kötelessége lett volna a múlt évi hús fogyasztási adatokat beszerezni, azokból a hús fogyasztási adó bruttó és így a pótadó jövedelmét megállapítani és ezen adatokat a közgyűlés elé nyíltan előterjeszteni. Meg vagyunk róla győződve, hogy ez esetben a közgyűlés nem ugrott volna oly gyorsan be a 750 frtnyi évi bér elfogadásába.

Midőn városunkban köztudomásúvá lett ezen bérlet ilyenmü kiadása, azonnal akadtak, még

pedig komoly és vagyonos emberek, kik a hús fogyasztási pótadó bérletéért nem 750, hanem annak majdnem kétszeresét vagyis 1200 frtot hajlandók bármely pillanatban adni.

No már pedig, ha folyton jajgatunk szegénységünkön és ha a szegény városi irnokainknak 20—30 frt. millenniumi segélyt sem tudunk adni, akkor 400—500 frtnyi évi jövedelmi többletet így félre dobni — egyenesen könnyelműség.

Ha a hentesek, mészárosok megadóztatásáról van szó, akkor a legkinosabb minucziáig megtudják állapítani, hogy hány darab sertést, marhát, borjut stb. vágott le és mennyi fogyasztási adót fizetett ezután . . . és a városi hús fogyasztási pótadó átlagos évi összjövedelme csak akkor nem volna kitudható, ha a város igazi érdeke forog kérdésben? Csak akkor nem lehet megállapítani azon körülményt, hogy ezen adó bérbeadása nem 750 frtot, hanem legalább is 1200 frtot kell, hogy jövedelmezzen a városnak évenként?

Ezt a tanácsnak kötelessége lett volna mind alaposan áttanulmányozni és az ügyet ily alakban a közgyűlés elé hozni és azt alaposan informálni. A városi tanács azonban ezt nem tette, pedig kell, hogy e viszonyokat alaposan ismerje.

Egyáltalán azon rendszer, mely a városi jövedelmek bérbeadásánál eddig alkalmaztatik, posványos és rothadt. Ezen rendszernek minden gyökérszálat kiméletlenül ki kellene irtani, hogy amugy is nehéz anyagi körülmények közt vajdó városunk igazi érdekei megóvassanak és jövedelmei fokoztassanak.

De különben szerencse, hogy van még egy

fórum, a mely, ha kellőleg informáltatik, nem fogja e kérdést csak úgy an bagatell tárgyalni, sőt hisszük, hogy el fogja rendelni ezen fogyasztási pótadónak nyilvános árverésen leendő bérbeadását. E fórum a belügyministerium, melynek megerősítése nélkül a közgyűlési határozat jogérvénnyel nem bír.

Sajnos, hogy e magosabb forumhoz kellene fordulnunk önmön magunk által ütött anyagi sérelmeink orvoslása miatt.

Végül van egy szavunk a törv. hat. bizottsághoz is. És ez abból áll, hogy jövőre nézve az ilyenmü városi jövedelmek bérbeadásánál követelje az összes vonatkozó adatok felmutatását és csak a legalaposabb informálás után határozzon; azt pedig éppenséggel soha se engedje meg, hogy az ily fajta városi jövedelmek bérbeadása nem nyilvános árverés, vagy nyílt ajánlati tárgyalás után, hanem csak úgy sutyomban, kéz alatt történjék.*)

Ujdonságok.

Személyi hírek. Scholz Gyula min. tanácsos a múlt napokban városunkban időzött. — Breznik János lyc. nyug. igazg. kir. tanácsos Vihnyén. Platzer Jenő nyug. kir. számtanácsos Szklenón. Jezsovits Károly lyc. igazg. Koritniezán üdülnek ez idő szerint. — Kostyenszky Adolf kir. számtanácsos e napokban négy heti szabadságra megy. — Borovszky József és Hlavathy János ide róm. kath. káplánoknak nevezettek ki. — Akadémiai tanáraink nagyobb része szün-

*) Így szól a cikk. Mi megjegyezzük, hogyha igaz, hogy 1200 frtot lehetne évenként ezen adó bérbeadása után kapni, akkor valóban kár volt az árverést mellőzni. Szerk.

TÁRCZA.

Utazás Egyiptomba.

Irtá: Vitális István.
XVII.

Reggel — jan. 22-én — a nap nagy fényompával kelt fel; az égen néhány fehéres felhő gomolygott csupán, de csakhamar szétfoszlott az, s az ég tiszta kékjét nem zavarta semmi. A Nilus víztükre is síma, csupán az örvénylés vet rajta gyenge hullámköröket; a víz színe szürkészöld a benne lebegő temérdek iszaptól s csak ott csillog, a hol a felkelő nap aranysugarai tükröződnek benne.

A Hatasoo kis zátonysziget előtt horgonyozott s a sziget megett észak felé az arab hegység meredek fala szürkélt. Minthogy a hajó csak délután indult, két hegymászó társammal átviteltük magunkat egy rozoga felláh bárkán a Nilus jobb partjára s felkúsztunk a meredek hegyperemre.

Fárasztó mászás volt ez a kopár mészsíkka köves lejtőjén, de a hegyalotáról elénk táruló remek kilátás gazdagon jutalmazta fáradozásunkat. Lábnak alatt dél felé az arab hegység és a libiai sivatag magas pereme között a nilusnak 20—25 kilométernyire elkeskenyült völgye zöld szőnyeg gyanánt terül el, a melybe a Nilus fénylő vize szövődik be ezüst szalagként s előttünk kelet felé a hegyplató kopár mészkőszikja a melyen egyetlen fűszál sem terem.

A nilusvölgyi madártávlati képet órákig elnéznők, a az indulás ideje visszatérésre nem siettetne.

A Hatasoo délután két órakor indult el. Az égen fekete gomolyfelhők tömörültek s lassan elkezdett szivárgani az eső. Érdemes ezt megemlíteni, mert ez itt rit-

kaság számba megy. Maga a Nilus a mi Dunánkkal felérő hatalmas folyam. Méltóságos lassúsággal hőmpolygeti hirtelen szőke vizét, a melyben a temérdek lebegő iszap nagyban elősegíti a zátonykepződést. A tengerek zátony miatt, no meg, hogy tovább tartson s költségesebb legyen az utazás, a Cook ezég hajói csak nappal járnak a Niluson. A Nilus meder rajza napról-napra változik mert a könnyen mozgó zátonyok nem maradnak helyben; a víz árja és a szél nem hagyja azokat nyugton. Csak az a szerencse, hogy ez a két természeti erő egymással szembeszállva működven, egymás hatását gyengítik: a mit az egyik épít azt a másik nyomban lerontja. Ott a hol a zátonyszigetek összetömörülnek, a Nilus medre kiszélesedik, de annyira sekély, hogy a gőzös alig tud utat lelteni rajta. A víz sodra is ilyen helyeken változik a leggyakrabban s így nem csoda, ha a hajó ilyen helyeken gyakran megfeneklik.

A mi hajónk is zátonyra jutott egy párszor a legtöbbben persze az arab hajókormányos tájékozatlanságának tudták ezt be, valójában pedig a folyó meder fenekét folyton-folyvást változtató zátonykepződés okozza a hajó megfeneklését.

A víz sodra különben rendszeren valamelyik parthoz szegődik azt támadja, azt rombolja helyenként olyan erővel, hogy a partmenti falvak házeit is alámossa; a lukszori nagy templomot például a víz partvájó rombolásától mesterségesen kellett megoltalmazni.

A Nilus zátonyjai és partja egyébként is érdekesekek. A meredek parton véges végig félig meztelen felláhok merítik a vizet szakadatlan, a zátonyokon meg gemek áldogálnak vagy egy két egyiptomi dögkeselyű gubaszt.

Az állatvilág különben elég szegény faj és egyén

számban egyaránt. Az emlősök osztályából mindössze is csak két sakált láttam öt heti ott tartózkodásom alatt. A madárvilág sem olyan gazdag, mint a régibb keletű uti leírásokból gondolta az ember. A madarak fajsámát a tiz ujjamon elsorolhatnám, sőt az egyéneket sem lett volna valami nehéz összeszámlálni. Az elősködő kánya és a fehér billegető volt folyton a szemünk előtt; az a hajó felett kóválygott, ez nap-hosszat ott libegett előttünk a hajó fedélzetén. A csúszó-mászó állatok közül a hirhedt krokodilusokat hiába lestük tágra nyitott szemmel, egy részök kipusztult, más részök a gőzös zakatolása elül visszahúzódtott a vizeséseken túl.

Még a halak osztálya van a legerősebben képviselve, csak hogy ezeket meg bajos megpillantani az iszapos vízben. A nilusi halak húsa nem nagyon kellemes, az a sajátos ízű iszapiz a főzés után is kiérzik. Se szünnyog, se légy nem alkalmatlankodik, de vízben a pillangók tarka színompáján sem gyönyörködünk. Májusi meleget áraszt le reánk a fekete égen haladó nap, de hát azért madár és rovarzümögést nem hall itt az ember. Virágházban képzeljük magunkat, a hol még virágok is nyílnak, de a tavasz ébredését nem csicseregő madárdal, zümögő rovarraj.

A Nilus vidéknek ez a csendes, nyugalmas kép csak egy-egy nilusparti község mozgalmas, lármás lakossága zavarja meg időről-időre.

Beliane az első nilusparti község, a melyre elérünk; piszkos sárházait szép zöld pálmaliget takarja. Sajátos sárházak ezek, a melyekben lent a berek, fent galambok s verebek laknak.

Abu-Susa következik azután, hitvány

